

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.
 "Edinost" stane:
 za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
 za polu leta " 3.— " 4.50 "
 za četrt leta " 1.50; " 2.25 "
 Z "Novičarjem" vred:
 za vse leto gl. 7.—
 " pol leta " 3.50 "
 " četrt " 1.75 "
 Posamično številko se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vračata v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
 Poslana, javne sakhvala, smrtulice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč

Neskladnost v naši notranji politiki.

Državo našo nazivljajo radi državo neverojetnosti. S tem hočejo reči ljudje, da se pri nas prepogosto kaj prigodi, kar bi bil človek najmanj pričakoval. In res ima ta karakteristika države naše trdno podlago: pri nas je res mnogo neverojetnosti, neskladnosti in protislovij, ne le v razmerju mej vnanjo in notranjo politiko države, ampak tudi v notranji politiki sami. Toda potrebno je, da se izrazimo točneje, kajti mogoče je — in to trdijo mnogi bistri in razumni politiki, — da se sméri notranje in vnanje politike v svojem bistvu in v svojih ciljnih pokrivati popolnoma, da imati jedni in isti namen in da stajima le pota različna, ki vodita do cilja. Vse to je mogoče in zelo verjetno. Ali če državnike naše ne sodimo po tem, kar žele in v resnici mislijo, ampak po tem kar govore, ako jih vzamemo kot take, kakoršne se nam kažejo in ne kot take, kakoršni v resnici so, ako motrimo videz in ne resnico: potem seveda je popolnoma opravičen izrek o "državi neverjetnosti". O navidezni neskladnosti mej vnanjo in notranjo politiko nočejo govoriti, pač pa se nam je baviti nekoliko s notranjo politiko našo, katere pota so zares nepreračunljiva, nejasna in nam navadnim ljudem naravnost neumljiva.

To resnico je imel izvestno pred očmi tudi neki naš dopisnik Ljubljanski. Moč nam je doposlal članek — pisan očevidno v sveti jezi, radi česar ga tudi priobčiti ne moremo in ne smemo — v katerem se zopet bavi z osebo dež. predsednika za Kranjsko, gosp. barona Heina. G. dopisnik pravi, da noče preiskovati namer vlade Taaffejeve, niti gosp. grofa osebne nazore Slovanom avstrijskim nasproti, pač pa hoče naglasiti, da imenovanje g. barona Heina ni bilo po volji naroda slovenskega na Kranjskem — a da narod sestavlja 95 odstotkov prebivalstva —

da utegne imeti zle posledice za narod in deželo ter da smo prišli po tem imenovanju do žalostnega in tudi nenaravnega razmerja: da se je klika ljubljanskih nemškutarjev — ti generali brez armade — jela domišljati, da je prišel oni od nje toli zaželjeni trenotek, ko bodo kar narekovala svoje ukaze. Dá: nemškutarski paraziti na javnem življenju Kranjske postali so preobjestni, takó, da bi hoteli terorizovati in strahovati kompaktno maso prebivalstva v deželi.

In to je kričeča neskladnost v naši notranji politiki. Zistem grofa Taaffeja predstavil se nam je ob svojem nastopu kot apostelj miru in sprave, in to z izrekom, da ni smeti nikogar pritiskati na steno. Nikogar! V tej besedi bil je izražen in proglašen velepomemben in dalekosežen program v obrambo zatiranih. Kaj čuda, da so slovanska plemena avstrijska tolikim navdušenjem pozdravila to blagovestje miru in sprave?! Saj se nam je odprl diven razgled v bodočnost; tam v vidni daljavi čitati se je jel pred našimi očmi prizor zmage pravice nad krivico. Se svojim programom, "da ni smeti nikogar pritiskati na steno", prevzel je zistem grofa Taaffeja v prvi vrsti nalogo, braniti slabe in zatirane — to je manjšine, prevzel je nalogo energično poseči vmes povsod tam, kjer se na brezsrčen način izvaja načelo večine, kjer večine brezobzirno izkoriščajo svojo moč, kjer železna pest parlamentarnega absolutizma tišči ob tla — manjšine. In tako so se uprav oddahnili Slovenci na Štajerskem, Koroškem in Primorskem, začuvši blagovestje grofa Taaffeja.

Toda vrnimo se na Kranjsko. Oni in isti zistem, ki je prevzel na slovesen način nalogo braniti manjšine ter čuvati njih pravice, ne le ni ganil z mazincem, da bi v resnici dovršil to svojo plemenito nalogo, ampak ubral je v novejši dobi ravno nasprotna pota. A ne le to, ampak storil je še jeden korak, ki je od vrha do tal prekopicnil ves prvotni program sedanjega zistema; ne le, da je opustil ple-

menito namero, čuvati in braniti pravice manjšin tam, kjer se poslednjim v resnici gode krivice od strani brezvestnih večin, ampak izročiti bi hotel v roke neznatne manjšine oblast nad ogromno večino, nad ono večino, ki je bila prava bela vrana v javnem življenju našem: nad večino, ki je bila vsikdar vestna, obzirna in mnogokrat neodpustno popustljiva do manjšine. In ta slučaj imamo v resnici na Kranjskem. Krivične večine na Štajerskem, Koroškem, v Istri in v Trstu gospodarijo oblastno, kakor so gospodarili nekaj; v teh deželah ni mignil nikdo z mazincem, da bi zavrnili oblastne hegemonie v meje pravice in medsebojne ljubezni; na Kranjskem pa, kjer je slovenska večina od nekaj, in ne da bi bilo treba še le siliti jo v to, postopala je najobzirneje nasproti manjšini, kjer se tej manjšini ni skrivil nijeden las, ampak je bila ne le v polni meri, ampak čez mero deležna vseh svojih jezikovnih in političnih pravic; upav tam na Kranjskem hoteli bi izviti moč iz rok pravične večine in jo izročiti krivični manjšini. Tezanja sedanje sapa so torej take-le: krivične večine naj ostanejo, pravične naj se zrušijo! Ali si je mogoče misliti bolj kričeče protislovje mej nastopnim programom Taaffejevega zistema in sedanjim postopanjem??? To bi bil torej kričeč pojav neskladnosti v naši notranji politiki.

Idimo dalje! Hlinili bi se, ako bi rekli, da smo posebni prijatelji nemških konservativcev. Nesimpatični so nam, a to ne iz verskih, ampak iz političnih razlogov. Njih požrtvovalnost za sedanjí zistem skoro ne pozna mej. Na vse zadnje bi se mi Slovenci ne razgrevali na tem, misleč na tisti znani pregovor: kakor si postelješ, tako bodeš ležal. Ali taktika nemških konservativcev ima za nas Slovence veliko važnost na drugo stran; oni ne korakajo sami po zgrešeni poti, ampak vabijo, prav kakor mameče sirene, tudi naše slovanske poslance na svojo stran. In uprav v odnošajih naših poslancev do nem-

ških konservativcev iskati je vzroka nesrečnemu prepiru mej slovenskimi "konservativci" in "radikalci". A to le mimogredé. Gola resnica je torej, da so nemški konservativci doprinesli že velikih žrtev v prilog sedanjemu sistemu, da so njega zvesti in najzaneslivejši podpiratelji ter da jim je ta zistem veliko hvale dolžan. In kaj smo doživeli pred par leti?

V Ischlu na Gorenjem Avstrijskem, torej v deželi kjer je ogromna večina prebivalstva konservativnega mišljenja, razkrili so spomenik pokojnemu ministru Hasnerju, očetu sedanjí novi šoli. Konservativna stranka tolmačila si je to kot nezasišano provokacijo; in menda ljubeznjiv minister baron Gautsch sam se ni mogel odtegniti takemu utisu, radi česar se previdno in na veliko žalost liberalcev ni udeležil slavnosti razkritja. Zgodilo se je pa nekaj drugega: kar je previdno opustil minister, izvršil je v polni meri in demonstrativno neki podrejeni uradnik. Okrajni glavar Gmundenski baron Aichelburg došel je namreč k banketu, vršivšem se po razkritju, v polni uradni uniformi ter je, predstavivši se v svoji uradni uniformi, v slovesnem trenutku izustil govor, proslavljajoč nemško-liberalno stranko in nje načela ter ono in isto šolo, koje smatrajo konservativci izvirom vsega gorja sedanje dobe. Govor gosp. barona bil je tak, daje moral razburiti one in iste konservativce, ki so gospodarji v deželi in zajedno zvesti podporniki tistega zistema, kojemu služi g. baron sam. To bi bila druga kričeča neskladnost v naši notranji politiki iz najnovejših dni.

Ozrimo se na Primorsko. Tu ne treba mnogo besedij. V Trstu in njega okolici živi slovenski živelj, kojega lojalnost in zvestoba sta vzvišena nad vsakim dvomom. Poleg tega življa živi pa še drug živelj, ki stoji gledé na lojalnost tako nizko kakor stoji visoko slovenski živelj.

Tu pač ne treba posebne državniške prebrisanosti, da odločilni krogi pogode, kaka politika je najumestnejša z ozirom na ta dva

PODLISTEK.

Dve pesmi brez imena.

II.

V pozni noči hodil sem s prijateljem po polji.

Bila je topla noč; vročina dneva spajala se je prijetno z nočnim hladom in majala vzduh. Žito je čudovito duhtelo, dišalo je, dejal bi, — po kruhu in klasovje je skoro nestrpno izražalo klanjaje svojo radost — vse je svedočilo kipečo moč prirode in s prirodo kipele je človeško srce.

Mnogo sva se pogovarjala s prijateljem — o usodi narodov, o socialnem vprašanju, ugibajoč konečni in poslednji uspeh naporov človeškega duha.

Tudi o Slovanstvu sva govorila — a zamolklo, boječ se, da ne čujejo najinih besed duhovi, ki so morda v tajni raportni zvezi s sovražniki Slovanstva — morda zahteva smoter političnega mučeništva tajnejšo besedo, kakor i mučeništvo sploh...

Dospeva na mali holmič, kipeč na sredi polja, podoben je pozabljenemu valu v širnem, a mirnem oceanu.

Ondi pak omami prijatelja moč prirode in zaspi.

Bil sem toraj sam — malo groza me je bilo; a ideje, mogočne, v nebo rastoče ideje, kipele so iz duha mi in trle strah.

"Gori" na zvezdišči so tajnostno gurela božja čuda in uprav čul sem bobnenje in vršenje v brezkončni praznoti dirjajočih svetov, — dá, dejal bi, čul sem ropot življenja po skorji onih svetov, življenje ovih neznanih, morda sročnejših bitij, njih smeh in radostno prepevanje — skozi tiho temno noč. —

Tedaj pak se jame nebo čudom svetliti doli ob zatonu — svetlejši postaja obzorje in konečno spremeni se v jedni vesoljni kristalno bliščeči svet, ki se razprostira daleč notri v brezkončno praznoto, ki sega sem na temno zemljo — jedno jedino solčno leskeče se morje!

Notri v bliščeči daljavi pak se porodi svet, orjaški krasen svet. Gledam čarobne planjave, cvetoče vrhove in svitla, v zarji tujega solca iskreča se mesta: zlato-biserno se dvigujejo stolpi in palače v ono nebo in krasota, tuja zemskim očesu, razprostira se čarovito po mogočnem svetu.

Tedaj pak se začuje znano vršenje po zemlji okrog — ropot in šumenje, mej šumenjem pa govorjenje človeško — beseda slovanska.

Skoro jame vshajati na horizontu mnogobrojna množica človeštva, odraseni

in otroci, radujoč se in prepevajoč; zastave, trobojnice slovanske, plapolajo nad nebrojno množico in čolnič za čolničem pripluje čez krasno morskó širino. Hipoma se napolnijo čolniči, okrašeni s pisanim zornim cvetjem in krasnimi vencí, ter čoln za čolnem odpluje čez biserno morje tija na pobrezja novega sveta.

Brezi konca in kraja vije se čarobni spreved mej milim navdušenim petjem, pod plapoljenjem trobojnih zastav.

Ondi na tujem, a rajskem svetu, pa se dviguje prestol, zlato-biserni prestol in na prestolu počivata blagovestnika slovanska, brata Ciril in Metod. Milo njihovo lice sije v nebeški radosti, njino oko žari v blagem bratskem veselju in prostirajoč sveti roki kot v bratski sprejem nebrojnih čet od zemlje, gibljati se jima ustni v prijazen smehljaj.

Presenečen o čudovitem prizoru, padem na koleni in hrepenoč tija vzdihujem:

"Oj blagor ti, slovanski rod! Konečno dosegel si svoj cilj in smoter, a če tudi ne na zemlji, na tej tužni, črni zemlji, dosegel si ga, ondi v zlatem raji, onkraj zemlje in moje srce hrepeni s teboj tija v ono srečno zemsko odsóčnost!"

Za trenutje polasti se me skoro obup; vidim, da odhaja rod slovanski raz to tužno zemeljsko skorjo, do poslednjega zvestega

sina Slave, in jaz sam da bi moral ostati v tamni ti tujini sredi krvoločnih hijen ter zlobnih opic in leopardov?

Toda glej! Blagovestnika stopita ras prestol svoj, čolnič, okrašen z rajskim cvetjem, priziblje se k njima, vstopita in čez biserno morskó planjavo jadrata k zemlji k meni, presenečenemu po rajskem prizoru njinega prihoda. Uprav tik mene obstane čolnič in čuje se iz njega velečasten, mili bratski glas:

"Idi brate, ostavi tužni zemski svet, svetemu slovanskemu rodu sovražen; — glej! ondi v daljni, brezdanji večnosti sije njemu sreča, za katero bil je ustvarjen — ondi je prava domovina njegova, ondi je raj, Slovanstva dom. Tu je tujina, progvanstva krutega kraj! Ko se je izselil od te puste grude, rod slovanski, rod ljubezni bratske, rod človečanstva blagega, ostala bode zemlja sama se sovražnimi rodovi — a kaj bodo oni brez Slovanstva? Onemogla žival sred' puščave puste! Zrli bodemo njihovo bedo in propast!"

Polunoči je ko se vračava s prijateljem proti domu.

Luna stala je že visoko na nebu, — a čutil sem, da sem zares otožen; bilo mi je pri srci, kot bi bila zemlja osamljena, pusta in boljše, da mi takoj izgine izpred oči!

Ivan Fajdiga.

življa: dobrohotnost glede na jednega in neizprosna strogost glede na drugega. Tako se dogaja tudi, le žal, da se je urinila mala pomota: dobrohotnost je tam, kjer bi je ne smelo biti, a strogosti ni, kjer bi morala biti; šiba pada po tistih, ki je ne zaslužijo, a hrbet krivičnih je varen pred vsemi nezgodami. In čudno: iz odličnih in poštenih ust čujemo mnogokrat zatrdilo, da osrednja vlada ve ceniti važnost slovenskega življa v mestu Tržaškem in da nikakor ne želi, da bi se ta življaj poitalijančil. In vendar piha pri nas neprestano sapa, ki odnaša našo deco, naš up, našo bodočnost, v naročje italijanizacije. Načelo varstva manjšin se prinas ni izvrševalo še nikdar. Z besedami bi nas pač hoteli varovati, z dejanji nas pa izročajo na milost in nemilost. Kje je torej soglasje mej besedami in dejanji???

Ni ga nikjer! In to je zopet kričeča neskladnost v notranji politiki iz novejših in — starejših dni.

Obrtna enketa.

Ob počitnicah državnega zbora zboruje na Dunaju poseben odsek — permanentni obrtni odsek, kateremu je naloga nabirati gradiva za preuredbo obrtnega zakona iz leta 1883. Ta odsek je zasljal tekem zadnjih dveh mesecev odposlanco od raznih obrtnih zadrug v vsej državi. Dne 20. t. m. prišli so na vrsto odposlanci iz Kranjske, dne 21. t. m. pa delegati iz Primorske. Iz Gorice sta prišla Blaž Bitežnik, ki je zastopal „Bralno in podporno društvo v Gorici, in I. Ferrario za neko italijansko društvo tudi v Gorici. Iz Trsta je bil povabljen g. Just Piščanec, ki je zastopal „Rojansko posojilno in konsumno društvo“, „Gospodarsko društvo“ v Škedenju in „Obrtnijsko društvo“ v Barkovljah, in g. E. Marin, ki je zastopal „Pekovsko zadrugo“ v Trstu. Poleg imenovanih so bili isti dan zaslšani g. Dr. Hribar za „Slovensko obrtno društvo v Celju, g. M. Karba za tri obrtne zadruge v Ljutomeru in F. Habel iz Šlezke. Izostala sta odposlanika tržaške krčmarske zadruge in zadruge umetnikov v Zadru. Na razna vprašanja so izvedenci odgovarjali skoraj soglasno razun nekaterih manje važnih prasanj. Izrekli so se za uvedbo izpita za pomočnike in mojstre, pri demur je g. Dr. Hribar želel, da so te skušnje toliko teoretične kolikor praktične ter se mora pri teoretiških izpitih gledati tudi na to, je-li dotični pomočnik se priučil tudi računstvu in jednostavnemu knjigovodstvu. Izvedenec Karba pa želi, da se skušnje pomočnikov vzdržujejo pri zadruzi, dočim se skušnja za mojstre ima polagati na kaki obrtni šoli. Vsi odposlanci so se izrekli, da morajo te skušnje napraviti tudi tovarniški podjetniki. Za nastop gostilničarske obrti tirjati je tudi enaka skušnja, vendar želi g. Piščanec, da se od tega določila morajo izvzeti oni vinorejci, ki svoj vinski pridelok sami razprodajajo, kakoranih je v tržaški okolici mnogo. Obrtna oblast bodi vezana na zaslšanje in menenje dotične zadruge, predno da dovoljenje za izvrševanje kacega rokodelskega ali koncesijonovanega obrta. Na 8. prasanje, ali sme obrtnik izvršiti cel izdelek, čeprav je potrebno pri istem sodelovanju obrtnika kacega drugega obrta, odgovorili so izvedenci večinoma, naj bi obrtnik smel svoj izdelek sam dovršiti. Soglasno so zanikali prasanje, naj bi ne smel jemati mere, kdor nima postavnega izpita za izdelovanje dotičnega izdelka.

Pri naznanitvi trgovskega obrta bili so vsi zastopniki za to, da bi se razno blago razdelilo v skupine ter bi bilo zadosti naznaniti jedno skupino blaga; trgovina z mešanim blagom na deželi morala bi se tudi v prihodnje dopustiti. Na pra-

šanje, ali je pri trgovini obrtnijskih izdelkov potreba, da se isti zaznamujejo, bili so skoraj vsi zastopniki za to, kajti, kdor napravi kako stvar, ne sme se je sramovati.

Ker je pa nekatere male izdelke skoraj nemogoče zaznamovati, želi Piščanec, da bi moral trgovec na kak drug način n. pr. s kakim napisom nad blagom v prodajalnici ljudstvo obvestiti, kje je dotično blago kupil. Prasanja ali je vezana razprodaja obrtnijskih izdelkov na posebno dovoljenje in ali je ista dovoljena samo rokodelcem, se zanikata. Izvedenci se izrečejo proti razprodaji od kraja do kraja. Gledé ustanovljenja filijalk kacega obrtnega podjetja izraža Piščanec željo, da se dovoli ena podružnica v vsakem političnem okraju. Istega menenja so skoraj vsi drugi zastopniki razun Habela. Na 14. prasanje izrekata Hribar in Karba željo, naj bi se postavno varstvo razširilo tudi na stalno nastavljane dninarje, posebno gledé obiskovanja nadaljevalnih šol; Piščanec pravi, da enacij šol v tržaških okolici niti ni ter da bi bilo želeli, da se postavno varstvo razširi tudi na dninarje tembolj, ker pravih obrtnikov, kakor po drugih deželah, v trž. okolici skoraj ni, temveč so tu ponajveč delavci, kateri delajo nekoliko dni pri jednom gospodarju, potem pa pridejo k družemu. Čas dnevnega dela naj bi se postavno določil na 10 ur, pri posebno težkih delih naj bi se pa isti znižal na 8 ur. Delavske knjižice naj bi ostale kakor dosedaj. Piščanec želi, naj bi se iste uvedle tudi za dninarje. Ferrari in Piščanec trdita, da toliko v Gorici kolikor v tržaški okolici je teh knjižic malo videti. Gledé določitve dnevnega dela tudi za trgovske pomočnike želi Hribar, da bi se postavno uvedel dnevni maksimalni delavni čas, kateremu menenju se pridružujejo tudi drugi zastopniki. Dalje se zastopniki izrečejo za obligatorično obiskovanje nadaljevalnih šol in za versko vzgojo obrtnih učencev. Pri 20. prasanju priporočajo zastopniki pri trgovskih pomočnikih mesečno 6 tedensko odpoved službe. Pri 21. prasanju se zastopniki izrečejo, da bi se moral §. 115 o. z. premeniti tako, da bi za nakup motorjev in pomožnih strojev za povzdigo obrti zadovala dvetretjinska večina zadružnikov. Hribar, Karba, Piščanec, Marin in Bitežnik se izrečejo za osnovanje okrajnih zadružnih zavez, dočim se protivijo deželnim zavezam in sicer iz razloga, ker bi v deželnih zavezah imeli večino samo naši narodni nasprotniki. Zadrugi bi se po menenju vseh zastopnikov moralo dati prizivno pravo proti odredbam obrtne oblasti. Izrečejo se pa zoper zavarovanje proti nezgodam pri malem obrtu. Karba izraža se proti združnim blagajnam v podporo bolnim in proti ustanovitvi enake blagajne za mojstre, dočim priporoča okrajne blagajne za bolne. Obrtni učenci naj bi se ne zavarovali.

Izrekajo se zastopniki tudi za odpravo onih malih obrtnikov doma. Dovoljena bi morala biti le hišna obrt. Vsi izvedenci so se izrekli, da se morajo strogo izvrševati postave gledé nedeljskega počitka. Za rokodelce naj bode nedelja ves dan prosta, za trgovce pa popoldne; istotako naj se popoldne zapirajo tudi tobakarne in loterije. Država bi morala drugim trgovcem prva dober zgled dati. Zastopniki se izrečejo za ločitev trgovskih od obrtnih zbornic ter prenos oblasti iz zadnjih na okrajne zadružne zaveze. Istotako za uvedbo obrtnih svetovalcev.

Bitežnik je pri ti priliki zajedno izrazil željo za razširjenje volilne pravice, da pridobe isto tudi mali obrtniki in davkoplačevalci. Karba se tudi izreka, da bi se moralo odtegniti izvrševanje obrta onim, koji ne plačujejo davkov ter ne odrajtujejo zadružnih donoskov.

V obče so primorski odposlanci odgovarjali v soglasju s štajerskimi in kranjskimi zastopniki.

Politični pregled.

Notranje dežela.

Nj. Vel. cesar pretrgal je svoje bivanje v Ischlu ter odptoval na Dunaj, da se je udeležil pogreba vojnega ministra Bauerja. — Pokojnikov nastopnik bode bržkone gen. Merkl, sedanji namestnik ministrov.

Avstro-ogerski vojni minister baron Bauer umrl je po kratkej bolezni dné 22. t. m. na Dunaju v 65 letu svoje starosti.

Pogreba vdeležili so se poleg cesarja tudi vsi na Dunaju bivajoči nadvojvodi. Tudi admiral Sterneck in ministerski predsednik Taufe, odsotna, sta takoj prihitela k pogrebu. — Od kar je umrl Radetzky, je Bauer prvi general, kateremu skaže cesar zadnjo čast, udeležo se osebno pogreba.

Nemški nacionalci izdelali so zopet nek novi program, v katerem se pa ponavljajo zgolj stare krivične zahteve. Prva točka je seveda ta, da naj se Avstrija zasnuje kot nemško-avstrijska država, v kateri namen naj bi se izključili Galicija in Bukovina. Že v tej točki kaže se nam pregrešna lehkomišljenost in brezvestnost naših Nemcev, glede na pogoje za obstanek in vspešni razvoj države avstrijske. Kaj so njim dve provincije? Oni bi je drage volje in že zjutraj zgodaj pred zajutrekom radi žrtvovali molohu pangermanske nenositosti, kakor so nam iz gole gospodstvalnosti ustvarili dualizem na veliko škodo razvoja države; razkrojili so državo na dva dela le v ta namen, da morejo tostran Litve Nemci delati krivico, onstran pa Madjari. In tako bi radi z isto lehkomišljenostjo vezali, krojili in slabili našo državo na dalje, dokler ne bi povsem oslabiljena padla v naročaj matere Germanije.

Nedavno smo poročali, kako se je rešilo na Dunaju vprašanje radi verskih vaj v šoli. Zadeva sama je rešena sicer, a dotični ukaz okrajnega šolskega sveta pustil je za seboj sledove na drugo stran: v disciplinarni preiskavi proti nekaterim učiteljicam, koje so zamovale agitacijo proti omenjenemu ukazu. Te novodobne učiteljice trde namred, da naredba zadevajoča verske vaje v šoli nasprotuje §. 2. drž. šolskega zakona, kateri pravi, da so šole kot javni zavodi pristopni vaakomur brez razločka vere, nadalje da nasprotuje omenjena naredba tudi §. 14. drž. temeljnega zakona, kateri jamči popolno svobodo v zadevah vere in vesti. Proti dotičnim učiteljicam uvel je okrajni šolski svet disciplinarno preiskavo na ukaz dež. šolskega sveta.

Odvetniška zbornica v Černovicah izrekla se je za to, da se uvede zopet numerno članstvo za odvjetnike.

V nedeljo so imeli ogrski Rumeni konferencijo v Sibirju. Predsednik Ratin se je izjavil, da Rumeni ne opuste pasivitete, dokler ne dosežejo v tem boji, kar zahtevajo. Na konferenciji v letu 1891 sklenili so Rumuni vladarju predložiti spomenico o svojih pritožbah in željah, toda budimpeštanska vlada postavila se je mej Rumene in prestol, tako, da rumunska deputacija ni mogla do Najvišjega prestola. Od tedaj označuje ogrsko časopisje boj Rumuncev za jezik in narodnost kot voleizdajo. Govornik je pozval navzoče, da so zložni v ljubezni do narodnosti. — Na to se je preditalo poročilo 25terih, kateri se postavljajo po robu cerkveni politiki vlade ogrske. Vsa javnost postavila se je na stran Rumunov priznavajoč, da so njih zahteve opravilene. — Došla je tudi deputacija Slovakov, katera je bila navdušeno pozdravljena. Zvečer je bil kanket, pri katerem je vodja deputacije Slovakov napil rumunsko-slovaškemu združenju. — Vedno pravični Bog daj, da se vendar enkrat vzdramijo narodnosti na Ogrskem ter se združeno upro nasilnostim brezerčnega plemena madjarskega!

Vnanje države.

Srbija. Članovi obtoženega ministarstva Avakumovičevega stoje pod policijskim nadzorstvom.

Srbska skupščina vsprejela je užitninski zakon, tudi čl. 16., kateri obtežuje davkom kavo in sladkor v zalogah. Odobrila je zatem obračun monopola za duhan in sol ter začasno trgovinsko pogodbo z Francijo in Angleško. Skupščina pretrga se do 2. avgusta.

Nemški cesar obišče prigodom velikih vojaških vaj Alzacijo in Loreno. Mestni zastop v Metz dovoli je 30.000 mark za svečanosti, katere se bodo vršile za časa cesarjevega obiska. V mestni palači bode slavnostni obed za cesarja.

Iz Karkova javljajo, da je bilo pozaprtih dné 22. t. m. 12 oseb, katere so baje tajno delovale v to, da se Ukrajna odtelesi od Rusije ter združi z Avstrijo.

Sijamska vlada odgovorila je povoljno na francoski ultimatum. Sijam odstopi Franciji zemljišča ob levem bregu reke Mekong ter plača zahtevano odškodnino, za katero se polože zahtevani 3 milijoni. Vled tega nadejati se je rešitve francosko-sijamskega razpora mirnim pôtom.

Francija ni vsprejela sijamskega odgovora na ultimatum, kajti zahteva odškodnino 2 milijonov in varčevino 3 milijonov in tudi zemljišče bolj razsežno. — Danes je ostavil Bangkok francoski stalni minister v Sijamu, vlada francoska pa je objavila veselilam početek obleganja sijamskih obali.

Nemška država odposlala je v Bangkok topnjačo „Wolf“ v obrambo nemških državljanov, stanujočih v zapadni Indiji. — Francoska vlada izročila je zaščitje svojih podanikov za dōbo odsotnosti lastnega zastopniku, poslancu nizozemskemu.

Volitve v zakonodajna zastopstva na Francoskem vršile se bodo dne 20. avgusta. Tem volitvam pripisuje se velika važnost, kajti dale bodo narodu priliko, da izreče svojo sodbo o dogodkih poslednjega časa, posebno o panamski afëri.

V Madridu so zalotili dne 23. t. m. pet oseb v trenutku, ko so hoteli vreči dinamitno petardo, da bi se razpočila. In še druge štiri petarde je našla policija še pravčasno, da se niso razpočile. Uboga dežela španska, po njenih udih vro vedno tako, da ne more priti do pokoja!

Korintiški prekopol imel se je slavnostno odpreti dné 23. t. m.; ker so pa nenadoma našli ob ustju prekopa pod pomorsko višino ogromno skalovje, katero treba razstreliti, odložila se je odprtve za 2 ali 3 tedne, vkljub temu, da je 400 kraljevih gostov došlo v Atene. — Nu, povabljenecem bode morda dolg čas, toliko čakati!

Egiptski podkralj poroči se skorom z 17letno hčerjo egiptskega kneza Osmana paše. Deklé je podkralju v sorodu, kajti oče njen je sin pokojnega Mustafe Fozola paše, brata pokojnega podkralja Jsmaila paše. Gledé te poroke trdi „Standard“, da se delajo že priprave v turških diplomatskih krogih.

Iz Brazilije javlja „Corr. Bureau“ avst. Lloyd, da je žolta urzlca v Santosu povsem zamrla.

Različne vesti.

Pozdravljeni bodite, vi vsi slovenski rodoljubje, ki ste se zbrali danes na skalovitih tleh, na kršnem našem Krasu, v zavedni Sežani! Zbrcali ste se v ljubezni do svojega rodu; in ker dozore Vaši sklepi izvestno kot pristen sad te ljubezni do svojega rodu, smo trdno uverjeni, da imajo Vaše želje, Vaše skrbi in Vaše misli v tem trenutku le jeden cilj pred očmi: bodočnost in vspešni razvoj mile nam družbe sv. Cirila in Metoda, te blage in skrbne matere zapuščenih slovenskih otrok, bivajočih po obmejnih pokrajinah domovine naše.

Instalacija župana tržaškega. Včeraj o poludne zbral se je naš občinski zastop v mestni dvorani, da prisustvuje oficijelni instalaciji novo-starega župana dr. Pitterija. Prišlo je 42 svetovalcev. Predsedoval je zboru II. podžupan Dompieri le toliko časa, dokler ni prišel ekselencja Rinaldini z novopotrjenim županom. — CesarSKI namestnik nagovori takoj župana službenim pozdravom, rekši, da je Nj. Veličanstvo potrdilo njega izvolitev z odlokom 19. t. m. — Vlado zastopnik baron Conrad prečita prisego, kateri se odzove župan z besedami: „Giuro, cos' Dio m' aiuti!“ (Prisegam, v to mi Bog pomoz!). — Cesarjev namestnik čestita z atem Pitteriju na njega novi izvolitvi, izreka svojo nadejo, da bodeta župan in ž njim mestni zastop kot toliko pravega mišljenja prebivalstva tržaškega vršila svojo dolžnost proti vladi in občinstvu. — Omenja ogromnega dela, katero čeka občinski in tudi deželni zastop, finančne in šolske naredbe v prvi vrsti. Zahvaljuje se županu na lepi slogi, katera je vladala tekom zadnjih treh let Pitterijevega županovanja med mestnim zastopom in vlado, ter izreka nadejo, da se bodo iste dobre razmere nadaljevale. — Župan se oslanja v svojem zahvalnim odgovoru na ta laskavi pozdrav, izrazajoč svojo nadejo, da bode vlada v bodoče izvestne še bolj kakor doslej branila mestno avtonomijo in „avito coltura“ pod krilom mestnega štatu in državne konstitucije. Cesarjev namestnik stiane roko županu ter ostavi dvorano. — Dr. Dompieri čestita potem v novo županu, povdarjajoč prav posebno neko kulturo, vsled koje je Trst postal „una invidiata perla dell' Adria“. Vošči konečno županu, da bi se pod njegovim vladanjem razmere še zboljšale. — Župan obrne se zatem v daljšem govoru k svetovalcem, razvijajoč svoj program, katerega sklene z izražanjem srčne želje, „da bi mogel mestni zastop brez vsakršnega boja širiti „našo“ narodno izobraženost ter da bodi njemu ohranjeno najsvetejša pravo, najstarejši zaklad, naš jezik“

Sedaj znamo še bolje pri čemur smo, nego smo to znali že v naprej. — Vendar pa hočemo znamenito to „instalacijo“ prerešetavati nekoliko podrobneje v prihodnji številki našega lista.

Županov razglas. Novo stari oče očetov tržaških dal je takoj po svoji potrditvi oglašiti že pripravljeno „objavo“ do svojih vernikov in pristašev, v katerem se zahvaljuje na izkazanem mu novem poverjenju ter se zaklinja, da se ne odmakne niti za las od svojega že toliko let znane programa. — Qui habent aures audienti, audiant! — mi pa smo gluhi; konstatujemo samo naše čvrsto, po tem oklicu še bolj okrepljeno uverjenje, — da ostanemo tržaški „izvržniki.“ — Živel g. Pitteri!

Občinski svet tržaški imol je v ponedeljek javno sejo. Predsedoval je II. podžupan Dompieri, navzočih bilo je 42 svetovalcev. — Po prečitaju in odobrenju zapisnika zadnje seje prijavi predsednik, da sta sprejela italijanska umetnika Ferrari in Montoverde poziv za razsodbo o načrtih za spomenik Rossettijev. (Seveda treba je iskati umetnikov okraj „velike luže“ v „regno vicino“, kajti gospoda ne znajo, da imamo dovolj domačih umetnikov, da se morejo ponašati celo z v Trstu živečim slovečim kiparjem! Op. ur.) — Dr. Sancin stavlja nujni predlog za zgradbo vodnjaka na Opčinah. Predlog se vzame na znanje z opazko, da mora preiskati komisija, da-li so utemeljeni navedeni nedostaki. — Preide se k razpravi o sredstvih za pokritje primanjkljaja. Prečitajo se razni nasveti v to, katerim ugovarja

vladin zastopnik. V razpravi oglašil se med ostalimi tudi svetovalec Nabergoj, naglašajoč, da je dobil nasvete še le na večer pred sejo, toraj jih ni mogel natanjko preučiti. Priporočajo se novi davki. On pa bode glasoval proti, kakor tudi glasuje proti nasvetu, da se izprosi ohranitev davka na točarino. Nasvetuje razne pametne naredbe v pokritje deficita, sosebno obdačenje italijanskega in sploh inozemskega vina in vpeljanje davka na nepotrebnosti, v prvi vrsti pa priporoča odpravo mestnih stražarjev in okrajnih zdravnikov, od katerih zadostuje jeden sam za konstatovanje smrti, kajti okoličani nimajo zaupanja do njih. Vlada menda ne bode nasprotovala temu obdačenju. Razni govorniki pobijajo nasvete svetovalca Nabergoja. Nabergoj spregovori zopet o štednji v šolstvu. Zahteva, da se odpravijo povsem nepotrebne italijanske paralelke po okoličanskih ljudskih šolah. (Rabuka in zvižganje na galeriji; predsednik opominja druhal.) Nabergoj protestuje živo proti vedenju motenju od strani občinstva na galeriji. Zahteva, da se njemu dopušča slobodnost govora, kakor ostalim svetovalcem; misli, da je zastopnik v omikanem mestu, čigar prebivalstvo mora spoštovati poslanec. Na to pristno opazko predsednik še enkrat resno opomni galerijo. (Da bi govoril v takih razmerah italijansk pristaš, izvestno bi jo dal izprazniti. Op. ur.) Burgstaller izjavlja, da se ne dà uplivati ne po okolnostih, niti od vlade. (Galerija kriči „bravo!“ — To je „konservativni“ svetnik!) Čast mu bodi! Op. ur.) — Nasveti finančnega odbora sprejmejo se konečno z 31 do 37 glasov. (Zakonita večina bila bi 28 glasov. Op. ur.) — Seja konča ob 9 uri 40 min.

Imenovanje. Orožniški stražmešter v Piranu, Josip Carli, imenovan je kancelistom pri o. kr. okrajnem sodišču v Tolminu.

Iz spodnje okolice se nam piše: V nedeljo dne 23. t. m. izpraševala je v Barkovljah komisija, obstoječa iz treh mestnih svetovalcev in enega magistratnega uradnika, vsled pritožbe okorijašev IV. okraja proti izvolitvi g. Dolenc na našim poslanecem.

Dobro znamo, da so stvaritelji tega protesta v prvi vrsti vaški načelniki, tujei in drugi tajnoplazci.

Člani komisije slišali so od narodnih Barkovljanov pač le rezke resnice, katere jim gotovo niso bile „po volji, in katere gotovo ne podpro protesta gorimimenovanih ljudi. Nedeljsko zaslišanje vrlih Barkovljanov (mislim pravih domačinov in ne sinov tujcev itd.), je razkrilo vse tajno in zlobne spletke nekaternikov. — V šolski dvorani, kjer se je vršilo izpraševanje, sedel je tudi neki dobro poznani „oapovilla“, kateremu lahko dokažemo s pričami, da je ponujal pred volitvijo nekemu poštenemu Barkovljanskemu posestniku sto goldinarjev z namenom, da agituje za kandidata „Progressa“, g. Bandela!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v Šempolaju pri Sežani v Čehovinovi gostilni 1 gl. 30 nvč., katere so darovali: g. čna Ana Sulin 40 nč., g. Anton Žitko 30 nč., g. Marija Sađer 10 nč., gg. Karol Bitter 10 nč., Fran Komman 10 nč., Avgust Draž 20 in Čehovin 10 nvč.

Opozarjamo vse tiste osebe, ki so še pred leti sprejele potem krožnih pisem katerikoli znesek za našo družbo sv. Cirila in Metoda, da dotične svote blagovole izročiti na pravem mestu, t. j. tržaški podružnici.

Iz Dekan prejeli smo obširen dopis, v katerem trdi dopisnik, da se poslednje občinske volitve niso pravilno vršile. Volilne liste da niso bile sestavljene v zmislu §. 12 obč. vol. reda z leta 1863, ampak svojevoljno. Volitve da se niso razglasile, kakor veleva §. 18 vol. reda, ampak volilci so se pozvali s posebnimi vabilii. — Na pozivnicah je bil določen čas za volitev od 8—12 ure zjutraj in od 2.

do 5. popoldne, v resnici pa se je volilo že polnocoči, tako, da so volilci od sv. Antona in iz Dekan odšli, ne da bi bili volili. Nadalje trdi dopisnik, da je tudi volilna komisija postopala pristransko, ker je zavrnila vsako glasovnico, ako ni bila po volji dosedanjemu županu. S takimi sredstvi bila je seveda — tako pravi dopisnik — zmaga kaj lahka za stranko dosedanjega nadžupana. Konečno naznanja dopisnik, da se je proti volitvi uležil protest na namestništvo, obsezajoč polnih 20 strani.

(Dostavek uredništva. Gosp. dopisnik očita nasprotni stranki še razne druge stvari, katere pa ne sodijo v predala političnega lista, ampak prej pred dež. odbor ali pa pred sodišče. Ako je vse res, potem vam svetujemo, da se pritožite pri kompetentnih oblastih, kakor ste postopali čisto pravilno, da ste svoj protest proti volitvi poslali tja, kamor ga je poslali.)

Obletnica blagoslovljenja zastave „Dolalskega podp. društva“ slavila se bode dne 20. avgusta z veliko veselico na vrtu „Mondo nuovo“. Pri veselici bode sodelovalo „Slov. pevsko društvo“. Navadna jutranja maša odpade, ker cerkvena oblast ni dovolila, da se društvo udeleži službe božje z zastavo. Pri neugodnem vremenu odloži se veselica na dan 8. septembra.

Lloydov parnik „Marquis Bacquehem“ odpluje v kratkem na Japonsko. Med ostalimi popotniki vkrcajo se tudi ravnatelj lloydove ladjotesalnice vitez Kodolič, kapetan tržaškega pristanišča vitez Kloss in inženir Falk. Vsi trije potujejo v Gruž. Parnik se poda iz Gruža v Porto Said in od tod nadaljuje svojo pot v Šangaj in Kobe na Japonskem.

Obrtno-nadaljevalna šola v Gorici končala je svoje tekoče šolsko leto dne 24. t. m. Razstavljena bila so v šolskem posloppju risarska dela in spisja učencev. Mnogo ljudstva si je to razstavo ogledalo in splošno se pripoznava napredek učencev. K slavnostnem sklepu in izpraševanju prišel je iz Trsta nadzornik obrtnih šol na Primorskem in ravnatelj o. kr. državne obrtne šole v Trstu g. Karol Heský, rodóm Čeh. Udeležil se je istih tudi župan goriški Mavrovič. Razdelilo se je med najmarljivejše učence več nagrad iz ustanove Zahóny. — Prihoduje šolsko leto odpre se na tej šoli tudi tretji trgovinski tečaj.

Obodaka slavnost. Črna Gora in žnjo vesoljni slovanski svet slavil bode od 26. do vklj. 29. t. m. kulturno-važni, občeslovanski praznik, namreč 400letni spomin na Obodsko tiskarno. Ta tiskarna je izvestno najstarejša izmed vseh slovanskih tiskarn. Tiskala je slovanske knjige v glagolici že v 15. stoletju, izmed katerih je jedna z letnico 1793 ohranjena še dandanes. Tiskarna je bila pozneje prinešena iz Oboda v Cetinje. — Ker pa Črnagora ni imela v 15. stoletju še tiskarn, niti glagolskih črk, zaslug je Gospodarjev Crnojevičev in slovečega cerkvenega dostojanstvenika Makarija, da se je cirilica tako rekoč iznašla in vsatvarila v drugič ter osnovala tiskarno na Obodu. Pozivu kneza Nikole I., vabečemu k udeležitvi 400letnega spomina na Obodsko tiskarno, odzval se je ves slovanski svet, kajti sleherni omikan Slovan pripozna važnost tega spomina, toliko v kulturnem, kolikor v občeslovanskem, — celo v političnem pogledu — Zbrali so se vsled tega danes v junaški Črnigori zastopniki vseh slovanskih plemen. Danes stiska na obodskih razvalinah Črnogorec zastopnikom bratskih narodov slovanskih krepko rokó, pozivljajoč jih na skupno delovanje, na skupno napredovanje z ozirom na skupno zgodovniško in duševno preteklost. — Mili Bog, ki nas je ohranil doslej, pomozí nam v bodočnost.

Urednik zloglasnega „Il Dalmata“ izgnan iz Avstrije. „Il Rinnova mento“ prinaša v zadnji svoji številki dopis iz Zadra, iz katerega posnemamo nastopne

zanimive podatke: Sin necega italijanskega pritepenca, ki sedaj žalostno ureduje službeni organ zaderškega župana, „Il Dalmato“, list, kateri zagovarja težnje zaderskih in primorskih Italijanašev, koji hrepeneči pričakujejo dne, ko jih reši italijansko brodovje tujega „jarma“, izgnan bode, kakor je videti, iz Avstrije, kajti oblastvo prepričalo se je, da je baš on — Feoli — glavni vzrok zaderskih izgrediv, da je baš Feoli organizator vseh škandalov in Hrvatov sovražnih demonstracij, da je, v kratkem, Feoli izzivalec, podkupovalec, podpihovalec. — Ker je Feoli rodóm Italijan, ter nikdar ni maral vprejeti avstrijskega podaništva, tem laglje bode oblastim, pognati ga iz avstrijskih dežel ter olajšati mu pot v domovino. — Toda Feoli čuval se bode izvestno vrniti se v Italijo in sicer prvič, ker bi tam umri od glada, drugič pa, kar je vojašk beguned! — Toraj Feoli, ki kriči sam in pozivlja druge, da kriče „Vivva l' Italia!“, pribeži pod krilo zaničevane Avstrije, da uteče vojaški službi! Kaj bi neki nastalo, ako bi Italija potrebovala koji dan krvnih žrtev od svojih sinov? Feoli pobegniti bi bržkone v — Rusijo! Nadejamo se stalno, da vest o izgnanju Feolijevim ni priprosto govoričenje ter da bode znala zaderska vlada pokazati svojo eneržijo proti temu zagrizenomu sovražniku Slovanov sploh, posebno pa Hrvatov, koji nekažnjen pauje, zaničuje in blati vse, kar je Slovanom najsvetejšega!

Vabilo in vsopred slavnosti stoletnice fare Koprivnik in nje prvega duhovnega očeta Valentina Vodnika v nedeljo dne 27. avg. t. l. — 1. Ob 10. uri dopoldne sprejem došlih 6. gostov na Koprivniku. 2. Ob 1/11 uri cerkveni govor 6. g. Janeza Ažmana, župnika Gorjanskega, in potem slovesna sv. maša, pri kateri pojejo Bohinjaki pevci. 3. Po sv. maši slavnostni govor g. profesorja Leveca in odkritje spominske plošče. 4. Skupni obed. 5. Popoldne ob 4 uri odhod na Boh. Bistrico. 6. V ponedeljek izlet k Savici. Posebna vabila se ne bodo izdajala. Obed oskrbi g. Matej Bevc, poštar in gostilničar na Boh. Bistrici. Kdor se hoče udeležiti skupnega oboda, naj pošlje g. Bercu vsaj do 18. avgusta 1 gl. 50 kr. Slavnost se bo vršila pri vsakem vremenu. — K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Poskušeno samoubojstvo. 32letna gostilničarka Marija Silvestri, stanujoča v hiši št. 6 ulice Molina vento, zastupila se je vsled slabega zaslúka. Ker so naglo pozvali zdravnika, izpral ji je želodec ter odstranil tako vsako pogibelj.

Samoubojstvo. 71letni krojač Jurij Schneider skočil je raz okno svojega v II. nadstropju hiše št. 14 v novej ulici ležečega stanovanja na dvorišče ter obležal, strahovito razbit, na mah mrtev. — Bolehanje ga je baje tiralo v smrt. Zapustil je 2 sina in 3 hčeri, vsi odrasli.

Dva goldinarja in petinsedemdeset novč. stano posoda s tremi kilogrami večkrat odklikovanega, izvrstnega lamponskega sirupa (Framboja). Odpošilja franko proti poštnem povzratju G. Piccoli, Lekar v Ljubljani. — V posodah po 10, 20 in 40 kilogramov po 60 nč. kilo.

Narodno-gospodarske zadeve.

Jajca ohraniti sveža je po leti težavno, a sledeče sredstvo je neki uspešno. Ako ti kokoši pridno valé, vzemi lončeno posodo in napolni jo z jajci; na to raztopi 2 funta v pet litrov vode, kuhaj kacih 20 minut ter prideni tej tekočini dve do tri žlice apna. Kedar se je tekočina ohladila, vlij jo na jajca. Zadržaj se v tej tekočini ohranijo prav dobro ter imajo prav dober okus celo po 6 mesecih.

Mravlje v stanovanjih. Poskušalo se je že nebrojnih sredstev, da se odpravijo mravlje bodisi iz vrtov, bodisi iz stanovanj. Kakor znano, so te živali jako nadležne in škodljive, kajti lotijo se vsake jestvine, sadja i. dr. ter je odnesejo ali

ali onesnažijo. Glavno sredstvo za uničenje mravelj je vroča voda, katera pa gotovo pomaga, ako z njo poliješ mravljišče ali gnezdo. Tudi petrolej in terpeninovo olje sta dobra pokončevalna sredstva. Ako ni mogoče zatreti gnezda, treba poseči po družih sredstvih in pomočnikih. Na obrežnih krajih, kjer mravlje često poplavijo vso hišo, jih lahko odpraviš, ako po več mestih nastaviš morske rake, katerih se mravlje ogibajo, ker ne morejo trpeti njih duha, kakor jim smrdé ribe in ribji ostanki sploh. Tudi tekočina od koščka potaše, pomešana z vodo, sladkorjem ali medom je prav dober pomoček. Ta tekočina mravlje vabi, a ko se je naskajo, gotovo poginejo.

Veljava tičjega gnezda. Neko društvo za varstvo živali izdalo je nastopen oklic: Dragi kmet! Tvoj deček trati dragi čas po gozdih ter jemlje z dreves tičja gnezda ene ali druge pasme tičev. Recimo, da je v enem samem gnezdu pet mladičev. Vsak mladič porabi vsak dan okoli 50 gosenic ali črvov, katere mu donajajo stari iz obližja, vsak dan za vse gnezdo okoli 200 črvov. Pitanje mladičev traje poprečno štiri do pet tednov; recimo da traje vkupe 30 dni; vseukupno tičje gnezdo pokonča torej v tem času 7500 raznih mrčesov. Vsak mrčes pa pokonča toliko perja in cvetja, kolikor sam tehta. Recimo, da rabi mrčes 30 dni vsak dan en cvet, kateri bi dal en sad, pojé v 30 dneh enak mrčes 30 sadov, vseh 7500 mrčesov pa snedó 225.000 sadov. Ako bi bil tvoj sin pustil v miru tičje gnezdo, imel bi ti in tvoji sosedje 225.000 hrušk, jabolk, češpelj več nego si jih pridelal. Če pa en sam mrčes, kakor skušnja uci, pokonča vsak dan 10 do 30 cvetov in požre nešteto zelenega perja, valed česar sadno drevo omaga, sadje ovone ter odpade, ker mu ne dohaja zadostne hrane, lahko sprevidiš, da je tvoja in škoda tvojih sosedov še večja. Sam toraj lahko preračunaš, koliko vrednost ima jedno samo tičje gnezdo.

Književnost.

„Slovanski Svet“ v št. 14 prinaša nastopno vsebino: Obodska proslava — cirilica. — Kollárjeva stoletnica. — Ruska pesem. — Iz poezij M. J. Lermontova. (Pesem „И скучно и грустно“ v originalu in slov. prevodu z latinico in cirilico). — Kita cvetja. (Pesem) — Soneta: u slavu Knezu Ivanu Franjinu Gunduliću in grofu Janku Draškoviću - Trakoščanskomu. — Opet onim... (Pesem). — Gušter. (Proza). — Zlatna slova. — Biserje i alemovi. — Malo kritike. — Ples in plesovna glasba. — Ruske drobtinice. — Ogléd po slovanskem svetu. — Zmes. — Književnost. — Oglasi na zavitku.

Pivarna Lavrencič (via Rossetti navproti) lekarno E. Leitenburg) priporoča svoja izborna isterska vina častitim družinam po najnižji ceni 30 kr. liter v stanovanje postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo I. vrste po 24 kr. liter in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-pa št. 18 poleg kavarné „Univerzo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. — Z odličnim spokotovanjem
CI. JAKOB KUMAR

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponteroso)). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanin blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. CI.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. CI.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarné „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. CI.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO (vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojano pri Trstu) priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-skrbljeno

prodajalnico jestvin (v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotovo) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna **domača vina, teran, pivo v steklenicah** itd. Točna postrežba z gorkimi in mrlzimi jedili.

Novi člani se še vedno sprejemajo ob **uradnih urah** vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—7

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. CI.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštné tiskalice. CI.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irene se priporoča slavnemu občinstvu Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo CI.

Prodajalnica jedilnih stvari po jako nizkih cenah. Prodaja **Jožef Černe Piazza della Caserma št. 1** (uhod Via Ghega). CI.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1 trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem pleteno itd. itd. CI.

E. Šverljuga, brivec v **Stadon št. 1, priporoča se slav. občinstvu za blagohotno obiskovanje.** CI.

Štev. 12688-II.

Razpis natečaja za poljedelske štipendije.

Visoko c. kr. Ministerstvo poljedelstva dovolilo je odlokom z dne 5. julija 1893 št. 11.221 za zdaj za dve leti, počevši s šolskim letom 1893/94 štiri štipendije za mladenče slovenske ali hrvaške narodnosti iz Istre, kateri hočejo obiskovati slovensko deželno kmetijsko šolo v Gorici ali pa deželno vinarsko sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu, pri Novem Mestu (na Kranjskem) in sicer dva štipendija po 100 gld. za obiskovanje šole v Gorici in dva štipendija po 120 gld. za šolo na Grmu.

Prosilci za te štipendije vložijo naj dotične svoje prošnje pri podpisnem c. kr. Namestništvu do 31. avgusta 1893.

Prošnjam, v katerih naj se izrečno pové, ali se prosi samo za štipendij v Gorici ali samo za štipendij na Grmu ali za katerega si boji, je pridjati:

- 1.) krstni list; (za sprejem v šolo v Gorici treba ja dovršenih 15 let, za šolo na Grmu pa dovršenih 16 izjemno v slučaju čvrstega telesa 15, in ne prekoračenih 24 let).
 - 2.) domovinski list;
 - 3.) zdravniško spričevalo o zdravju in fizični sposobnosti opravljati navadna kmetijska dela;
 - 4.) spričevalo vsaj o dovršenju ljudske šole z dobrim vspehom;
 - 5.) spričevalo o cepljenju kozic;
 - 6.) Občinsko spričevalo dobrega ponašanja, podpisan tudi od župnika;
 - 7.) spričevalo o premoženskih razmerah prosilca.
- Šolsko leto 1893/94 se začne v Gorici dne 7. in na Grmu dne 6. novembra t. l. Natančnija obvestila glede obiskovanja šole na Grmu zvediti se morejo pri c. kr. političnih okrajnih oblastih.

Od c. kr. namestništva v Trstu, dne 21. julija 1893.

Nič več kašlja!
Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 59—104
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg Poštné pošiljkatve izvršujejo se noutogoma.

Kavarni „Commercio“ in „Te-desco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča **Anton Šorli, kavarnar.** CI.

Gg. učiteljem, kateri pridejo v Trst 2—1 k vojaškim orožnim vajam, priporoča se

(sklicevaje se na zahvalo izrečeno lansko leto v „Edinosti“ od gg. učiteljev)

gostilna „Alla Vittoria“ (via Torrente, uhod via Sorgente). Dobra jedila, dobre pijače in zelo ugodna prenočišča. **Peter Mušek.**

Službo išče

spreten orglavec, ki je zajedno tudi večč cerkovnik. Nastopil bi takoj ali obe službi skupno, ali pa tudi posamično. 3—2 **Več se poizve pri upravnistvu „Edinosti“.**

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Cuiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur poplunoči. Izvrstna namizna in do-sertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnaj naklonjenosti slavnega občinstva. 104—92 **P. Favero.**

Papir za cigarete

„CLUB“ PATENT

S. D. Modiano v Trstu.

Papir za cigarete

„CLUB“ PATENT

S. D. Modiano v Trstu.

Permanentno razpečevanje.

Spričevalo analize.

Podpisani profesor pri kemičnem laboratoriju trgovinsko in nautično akademije izjavlja s tem, da je podvrjel mikroskopični preiskavi papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano ter je spoznal, da je isti sestavljen iz čistega lana; pri nadaljnjem preiskovanju se je prepričal tudi, da je popolnoma brez glicerine in da jeden kvadratni meter tohta le 9.284 gramov. — Izjavlja torej, da je papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano jeden najboljših in da je isti popolnoma brez zdravlju škodljivih stvari. 24—2
Trst, 19. aprila 1893. **Prof. Avg. Vierthaler.**

Je na prodaj po vseh tabakarnah in papirnicah.

Mejnarodna popotna agencija

CARLO PIRELLI

TRST via dell'Arsenale št. 2

REKA via del Lido št. 537 nasproti pomolu Adamich.

Prodaja vozni listkov za vsakovrstno popotovanje toliko po suhem, kolikor po morju (listki III. razreda po jako znižanih cenah.) Oddaje listke, veljavne leto dni, za tja in nazaj z 20% odbitka po tarifu za katerikoli evropsko in ameriškansko družbo. **Oddaje listke za Ameriko:** via Havre, via Anversa, via Bremen, via Hamburg, via Liverpool, via Glasgow, via Southampton. **Za Afriko:** via Genova, via Marsilja, via Lion, via London, via Dartmouth. **Za Avstralijo:** via Genova, via Bremen, via Anversa in via Hamburg. **Za progo Iquique** (itd.) via Genova, Montevideo, via Hamburg po morskí ožini Magellan ter Hamburg-Colon (Colon, Panama po železnici) iz Panama, Iquique itd. po morju po znižanih cenah. — Popotniki ne trpé nikakoršnega motenja v preskrbljenju navedenih listkov ter zagotoviti si dotično prostoro. Tudi ni potreba predplače ali družega. Zadoštuje priti v Trst ali na Reko k agenciji, kupiti (proti plačilu v gotovem denarju) vožni listek ter ostati v tem mestu, od kodor odpotuje parnik o dnevih, katere objavlja agencija. Ker je ista i o dnevu odpotovanja v zvezi z vsemi krajevi in z vsemi društvi, nastojala bude prihianiti popotnikom vsakovrstnih stroškov za čekanje ter jih odpošlje v dotične kraje in mesta, od kodor odpotuje prvi parnik, preporečivši jih najboljšim družbam, katere dajo dobro hrano na parniku. — Jamči za odpotovanje istega dne, kateri je označen na listku ter povrne stroške, ako bi ga zamudili valed krivnje agencije, in to: ako ne bi dospeli o pravem času v določeno mesto valed tega, ker je agencija slabo računila potrebni čas, katerega se potrebuje za vožnjo po železnici, ali pa če ne bi našli več prostora na parniku. — Ker ima ista agencija tudi v Novem Jorku agencijo za pošiljkatve po vsej severni Ameriki, daje tudi listko za katerikoli kraj severne Amerike po jako znižanih cenah. Konečno izdaje navedena agencija tudi listke za katerikoli kraj. — Informacije o cenah in dnevih odpotovanja daje brez- **Sprejema odpošiljkatve prtljaje ali blaga** za katerikoli kraj toliko po morju, kolikor po suhem ter prevzima povzdignenje in poiskanje slučajno izgubljenih ali pozabljenih kosov prtljaje o popotovanju po Ameriki in drugih krajih. **Opazka.** Agencija za popotovanja **Karla Pirelli** ja ne bavi se z izsoljenici, niti se ne peča z njimi, istim n. daje nikakoršnih pojasnil, temveč bavi se izključno z popotniki v katerikoli smer in kraj. Popotniki vsi morajo imeti svojo popotnico od političke oblasti, katera mora naznanjevati deželo in kraj, kamor želé podati se. 12—1

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 65—104

Prodaja in popravlja ure.

Zaradi ničvrednih ponarejanj naj se zahteva vsikdar

Tinct. capsici comp. (PAIN-EXPELLER)

„z sidrom“ in je odkloniti škatljice brez sidra kot nepristne.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazobí zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI) 31 godina sjajnega uspeha što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grienih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponačinaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 41—52